

Aan
Ministerie van Verkeer en Waterstaat,
Directoraat Generaal Water.
t.a.v. de directeur-generaal,
de heer drs. M.E.P. Dierikx
Postbus 20906
2500 EX Den Haag

Contactpersoon	Doorkiesnummer
ir. P.C. Janssen	015 - 2518 276
Datum	Bijlage(n)
7 november 2006	-
Ons kenmerk	Uw kenmerk
ENW-2006-21	-
Onderwerp	
Bevindingen van het ENW over de concept voortgangsbrief Verkenning Waterveiligheid 21 ^e eeuw	

Geachte heer Dierikx,

Recent ontving het Expertise Netwerk Waterkeren (ENW) van DG Water de concept Voortgangsbrief verkenning Waterveiligheid 21^e eeuw, zoals afgesproken met de heer ir. W.H.B. Aarnink van uw dienst.

Graag geef ik u hierbij namens het ENW een reactie op de concept brief. Ik begin met een samenvatting van de belangrijkste bevindingen. Vervolgens beschrijf ik deze in meer detail, waarbij de drie in de brief geformuleerde aandachtsvelden¹ uit de verkenning als kader worden aangehouden.

De belangrijkste bevindingen van het ENW kort samengevat

Het ENW is met het Ministerie van V&W van mening dat actualisatie van het Nederlandse beleid voor de beveiliging tegen overstromingen dringend noodzakelijk is. Het ENW onderschrijft de wenselijkheid het denken over veiligheid in een breder perspectief te plaatsen. Het ENW is echter van mening dat óók de vraag welke van de drie gepresenteerde aandachtsvelden het hoogste maatschappelijke rendement oplevert in de brief aan de orde dient te komen. Daarbij acht het ENW het essentieel in de brief nadrukkelijk aan te geven dat preventie de basis blijft van het beleid.

Om – in het licht van de op handen zijnde kabinetsformatie – de urgentie van de problematiek te onderstrepen adviseert het ENW bovendien de huidige investeringsbehoefte van ca. 1,6 miljard euro voor de primaire waterkeringen in de brief expliciet te benoemen.

1

- actualisatie van preventiebeleid
- vergroten van de aandacht voor het beperken van gevolgen van overstromingen
- vergroten van bewustzijn bij burgers, bedrijven en bestuurders

De bevindingen van het ENW in meer detail

Algemeen

De concept brief schetst helder de aanleiding voor de uitgevoerde verkenning: de basis voor het huidige beleid is gelegd in de jaren vijftig van de vorige eeuw, maar sindsdien zijn de economische waarde en het bevolkingsaantal van het beschermde gebied sterk toegenomen. Bovendien wordt verwacht dat als gevolg van klimaatverandering in de nabije toekomst de maatgevende condities voor hoogwater extremer zullen worden.

Het ENW onderschrijft de noodzaak voor een actualisatie van het beleid, waarbij een overstap naar een risicobenadering wordt nagestreefd, dan ook van harte. Ook ondersteunt het ENW derhalve de voorzetting van de discussie in het kader Waterveiligheid 21^e eeuw.

Wel is het ENW van mening dat de brief veel sterker moet benadrukken dat de huidige normering achterhaald is. Immers, de kans op een overstroming is nog nooit zo klein is geweest als nu, maar door de hierboven geschetste ontwikkelingen zijn de gevolgen van een overstroming in de afgelopen vijftig jaar sterk toegenomen. Daardoor is het overstromingsrisico veel groter dan op basis van een economische analyse (zoals in de jaren vijftig uitgevoerd door de Deltacommissie) acceptabel wordt geacht.

Verder vindt het ENW het zinvol het denken over de beveiliging tegen overstromingen in het brede perspectief van de veiligheidsketen te plaatsen, waarbij aandacht bestaat voor preventie, het beperken van gevolgen en het vergroten van het bewustzijn.

Wat echter ontbreekt in de brief is (een aanzet voor) een afweging om na te gaan binnen welk van de drie aandachtsvelden¹ een investering het hoogste maatschappelijke rendement oplevert. Volgens het ENW is het daarbij essentieel in de brief veel explicieter te benadrukken dat preventie de basis blijft voor het Nederlandse veiligheidsbeleid: voorkómen blijft beter dan genezen, hetgeen ook in de beschikbare financiën tot uiting dient te komen.

Over de actualisatie van het preventiebeleid

Terecht wordt vaak gesteld dat 'Nederland veiliger is dan ooit'. Het ENW benadrukt daarnaast dat we óók meer weten dan ooit. Het ENW is er derhalve van overtuigd dat alleen het voorbereiden van de overgang naar een risicobenadering en het verbreden van de inzichten niet voldoende is. Er bestaat alle reden om nu al meer te investeren in de concrete uitvoering van maatregelen. De noodzaak daarvoor is voldoende onderbouwd door de resultaten van de landelijke toetsingsrondes van de primaire waterkeringen in 2001 en 2006, die hebben aangetoond dat een investering van ca. 1,6 miljard euro nodig is om te voldoen aan de huidige wettelijke norm.

Gezien de op handen zijnde kabinetsformatie adviseert het ENW u deze investeringsnoodzaak in de brief expliciet te benoemen. Daarbij is het van wezenlijk belang dat de benodigde financiën voor langere termijn in de begroting geborgd worden. Het ENW constateert dan ook met instemming dat dit ook door de Minister van Verkeer en Waterstaat tijdens de laatste begrotingsbehandeling is aangegeven.

Over het vergroten van de aandacht voor het beperken van gevolgen van overstromingen

Een goede risicoafweging betekent vanzelfsprekend dat nagedacht moet worden over het beperken van de gevolgen van overstromingen. Volgens het ENW dient de brief over dit onderwerp te benadrukken dat fysieke maatregelen om schade te beperken tenminste voor de komende decennia houdbaar moeten zijn.

Voorts benadrukt het ENW dat bij een keuze voor compartimentering alle compartimenterende elementen (inclusief bestaande infrastructuur) ingericht en onderhouden zullen moeten worden als onderdeel van het waterkerende systeem. Naar verwachting van het ENW zal dit een kostbare en moeizame aangelegenheid zijn, onder andere omdat tweede waterkeringen in de praktijk vaak in de weg liggen bij ruimtelijke ontwikkelingen. Verder leert de ervaring dat compartimentering veel positieve effecten kan hebben, maar ook zeer nadelig kan werken, doordat bij een dijkdoorbraak het water in een gecompartmenteerde polder veel sneller stijgt.

Bij eventuele toepassing van compartimentering dienen de voor- en nadelen dan ook zorgvuldig tegen elkaar afgewogen te worden om tot een optimale oplossing te komen.

Over het vergroten van bewustzijn bij burgers, bedrijven en bestuurders

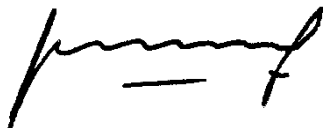
In de brief wordt gesteld dat het bewustzijn van overstromingsrisico's onder de Nederlandse bevolking momenteel gering is en dat een groter bewustzijn het draagvlak voor ingrijpende maatregelen kan vergroten.

Het ENW onderschrijft deze constatering en is met het Ministerie van V&W van mening dat aandacht besteed moet worden aan de vergroting van het waterbewustzijn. Volgens het ENW kan de maatschappelijke discussie aanzienlijk vergemakkelijkt worden met behulp van risicokaarten. Het ENW adviseert derhalve in de brief expliciet te benoemen dat uiterlijk in 2008 risicokaarten beschikbaar zullen zijn.

Tenslotte

Graag ben ik bereid de bevindingen van het ENW nader aan u toe te lichten en uiteraard blijft het ENW u over dit onderwerp en andere aspecten van hoogwaterbescherming ook in de komende jaren graag adviseren.

Met vriendelijke groet,

ir. G. Verwolf
Voorzitter ENW